

ÚJ TANÍTÁSI STRATÉGIÁK, MEGVÁLTOZOTT PEDAGÓGUS-SZEREPEK A SZAKKÉPZÉSBEN

Farkas Éva

Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

Kulcsszavak: szakképzés, szakmaspecifikus kompetenciák, új tanítási stratégiák, változó pedagógus szerep

Összhangban az európai uniós alapelvekkel a szakképzés társadalmi presztízsének, valamint munkaerő-piaci relevanciájának érdekében 2004-ben hazánkban is megkezdődött a szakképzés szerkezeti és tartalmi átalakítása. A változások új tanítási, tanulási kultúra alapjainak lerakását kívánják meg, melyben kulcsszereplő a pedagógus, kulcselem pedig a módszer. A fejlesztő munka sikerét nagyban befolyásolja, hogy milyen minőségben sikerül a képző intézmények vezetőit és pedagógusait az új képzési struktúra elfogadására, bevezetésére és alkalmazására felkészíteni. Az új szakképzési tartalmak új tanítási-tanulási stratégiákat és módszereket kívánnak meg a szakképzés deklarált célja – a szakmaspecifikus kompetenciák fejlesztése – érdekében. Az új tartalmak elsajátítására legalkalmasabbnak a konstruktivista tanuláselméletet tartjuk, mely szerint a megismerés, a tudás a sikeres cselekvések lehetővé tételét szolgálja. A megújuló szakmai tartalmak megváltozott szerepekre kényszerítik a pedagógusokat. A tanár feladata a tudáskonstrukciók létrehozásának segítése, amely feltételezi a tanuló aktivitására épülő módszerek – csoportmunka, projekt módszer, önirányított tanulás – alkalmazását.

Kutatásunk célja, hogy általános képet kapjunk a szakközépiskolákban szakképzési évfolyamon folyó munkáról, a szakközépiskolai intézményvezetők és pedagógusok szakképzésben zajló változásokkal kapcsolatos véleményeiről, tájékozottságuk mértékéről, az elindult és várható változásokhoz való viszonyokról.

A kutatás módszere primer adatgyűjtés, strukturált kérdőíves lekérdezés a közoktatási intézménytörzs szakközépiskolai feladatellátását végző 845 intézmény körében 2006 őszén.

Kutatási eredményeink között említjük, hogy a magyar pedagógus társadalom hallott és természetesen foglalkozik a szakképzés új struktúrájával és tartalmával, de nem kellően tájékozott, fogalmi keretei pontatlanok. Az új információk, elvárások nem állnak össze koherens rendszerben egyfajta kompetenciaalapú pedagógiai gondolkodásmóddá a pedagógusok fejében, akik csak részleteiben ismerik a szakképzési reform folyamatát, és rendkívül nagy mértékben érznek információ hiányt. Elismerik a reform szükségességét, egyetértenek az oktatáspolitikai törekvésekkel, mégis véleményeiket szinte minden esetben valamilyen irányultságú érzelmi attitűd színezi. Legsúlyosabb kihívásként a pedagógusokra háruló többletmunkát (pl. tantervek módosítása) aposztrofálják a megkérdezettek, és nem érzik annak a bizonyosságát, hogy az új szakképzési szerkezet és tartalom a gyakorlatban a „papírforma” szerint megvalósítható. Nagyon hiányzik az iskolák számára a kiszámíthatóság, az oktatási rendszer stabilitása.